

ÂŞIK RÜSTEM ALYANSOĞLU

HAYATI, SANATI VE ŞİİRLERİ

YİĞİT ALPKAN

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2022, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 247

Edebiyat: 115

ISBN 978-625-8371-55-0

Sertifika No: 52315

Birinci Baskı: İstanbul, 2022

Yazar: Yiğit Alphan

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Editörler: Bekir Sami Özsoy, Muzaffer Çandır

Mizanpaj/Kapak Uygulama:

DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. A.Ş.

(Sertifika No: 46519)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Alphan, Yiğit

Âşık Rüstem Alyansoğlu Hayatı, Sanatı ve Şiirleri

Yazar: Yiğit Alphan Editörler: Bekir Sami Özsoy (Dr.), Muzaffer Çandır (Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2022.

431 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 247) ___ Dizin var.

ISBN 978-625-8371-55-0

1- Edebiyat 2- Halk Edebiyatı 3- Âşıklık Geleneği 4- Şiirler

Bu kitap, 13.05.2019 tarihinde Manisa Celâl Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Halk Bilimi Programında Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer Çandır danışmanlığında tamamlanan "Âşık Rüstem Alyansoğlu Hayatı, Sanatı ve Şiirleri" başlıklı yüksek lisans tezinin yeniden düzenlenmiş ve güncellenmiş hâlidir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul

Tel. - Faks: +90 212 526 98 06

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

İçindekiler

Ön Söz..... 11

Kısaltmalar..... 14

GİRİŞ

TÜRK HALK EDEBİYATINDA ÂŞIKLIK GELENEĞİ

Âşık Kavramı..... 15

Tarihî Gelişim Süreci İçinde Âşıklık Geleneği..... 19

Âşıklık Geleneği İçinde Doğu Anadolu Bölgesi

ve Kars'ın Selim İlçesi..... 26

Âşıklık Geleneği İçinde Âşık Şenlik Kolu..... 32

Âşıklık Geleneği İçinde Âşık Rüstem Alyansoğlu..... 34

BİRİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK RÜSTEM ALYANSOĞLU'NUN HAYATI

1. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Hayatı..... 39

2. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Kazandığı Ödüller..... 47

2.1. Sertifikalar..... 47

2.2. Madalyalar..... 49

İKİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK RÜSTEM ALYANSOĞLU'NUN SANATI

1. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Edebî Şahsiyeti	51
1.1. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Şiirlerinin Dili	51
1.2. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Kafiye Örgüsü ve Hece Ölçüsü Kullanımı	51
1.3. Âşık Rüstem Alyansoğlu ve Sazı	52
1.4. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Usta-Çırak İlişkisi İle İlgili Düşünceleri	53
1.5. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Rüya-Bade İlişkisi İle İlgili Düşünceleri	53
1.6. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Kars Sevgisi	53
1.7. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Plak ve Kasetleri	54
1.8. Âşık Rüstem Alyansoğlu ve Konya Âşıklar Bayramı	56
1.9. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Atışmaları	57
1.10. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Düzyazıları	60
1.11. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Hikâyeciliği	60
1.12. Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'nun Âşık Rüstem Alyansoğlu İle İlgili Düşünceleri	62
1.13. Feyzi Halıcı'nın Âşık Rüstem Alyansoğlu İle İlgili Düşünceleri	63
2. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Şiirlerinde İşlenen Konu ve Temalar	63
2.1. Aşk ve Sevgi Temalı Şiirleri	64
2.2. Atatürk, Yurt Sevgisi ve Kahramanlık Temalı Şiirleri	65
2.3. Dinî Temalı Şiirleri	66
2.4. Doğa Temalı Şiirleri	67
2.5. Eleştiri Temalı Şiirleri	68
2.6. Gurbet Temalı Şiirleri	69
2.7. İlim Temalı Şiirleri	70
2.8. Kaderden Şikâyet-Sitem Temalı Şiirleri	71
2.9. Öğüt Temalı Şiirleri	72
2.10. Ölüm Temalı Şiirleri	73
2.11. Toplumdaki Bozukluk ve Adaletsizlikler Temalı Şiirleri	74
2.12. İthaf Ettiği Şiirleri	75

3. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Şiirlerinin Şekil Bakımından İncelenmesi	76
3.1. Nazım Birimi	76
3.2. Ölçü (Vezin)	78
3.2.1. 7'li Hece Ölçüsü	78
3.2.2. 8'li Hece Ölçüsü	79
3.2.3. 11'li Hece Ölçüsü	80
3.2.4. 15'li Hece Ölçüsü	82
3.3. Kafiye (Uyak) Örgüsü	82
3.4. Kafiye (Uyak)	89
3.4.1. Çeyrek Kafiye (Uyak)	92
3.4.2. Yarım Kafiye (Uyak)	92
3.4.3. Tam Kafiye (Uyak)	93
3.4.4. Zengin Kafiye (Uyak)	94
3.4.5. Cinaslı Kafiye (Uyak)	95
3.5. Redif	95
3.5.1. Ek Redif	96
3.5.2. Kelime Redif	96
3.5.3. Ek ve Kelime Redif	97
3.5.4. Sözde Redif	97
4. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Şiirlerinde Kullandığı Nazım Biçimleri ve Türleri	98
5. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Şiirlerinin Dil ve Üslup Bakımından İncelenmesi	103

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÂŞIK RÜSTEM ALYANSOĞLU'NUN ŞİİRLERİ

1. Müstakil Şiirleri	113
2. Atışmaları	198

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÂŞIK RÜSTEM ALYANSOĞLU İLE İLGİLİ ŞİİRLER

1. Âşık Rüstem Alyansoğlu Hayatta İken Söylenen Şiirler	345
2. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun Ölümünün Ardından Söylenen Şiirler	346

Sonuç	355
Kaynakça	359
Kaynak Kişiler	365
Şiirlerin Dizini	367
Müstakil Şiirler	367
Atışmalar	370
Dizin	373
Ekler	
Âşık Rüstem Alyansoğlu ile İlgili Görsel Materyal (Fotoğraflar, Haberler, Yazışmalar, Davetler, Ödüller)	383

Ön Söz

Halk edebiyatımızın en önemli unsurlarından biri âşıklık geleneğini sürdüren âşıklar ve onların ortaya koydukları ürünlerdir. Âşıklar, çok eski çağlardan beri halkın duygularını, yaşamlarındaki çeşitli öğeleri ve olayları kendi yaratıcı güçlerini kullanarak mısralarıyla anlatmışlar ve hâlâ anlatmaktadırlar. Yaşadıkları yörenin tüm özelliklerini mısralarında dile getiren âşıklar gelenek içerisinde kültür taşıyıcılığı yapmışlar, geleneği yaşatmanın yanında usta malı şiirlerle de eski ürünlerin günümüze ulaşmasına katkıda bulunmuşlardır. Âşıkların şiirlerinde kendi duygu ve düşüncelerinin yanı sıra halkın sosyal, kültürel ve ekonomik durumunu da bulmak mümkündür.

Orta Asya'da baksı, şaman, kam, ozan adlarıyla anılan âşıklar çöğür, ıklığ ve kopuz gibi çalgılar çalarlardı. Adları nasıl anılırsa anılsın hepsi toplumda büyücülük, hekimlik, tören yöneticiliği ve müzik yapmakta, toplumsal sorunlara çareler bulmaktaydılar. Toplumsal danışmanlar diyebileceğimiz bu insanlar günümüzde halk âşığı, Hak âşığı, saz şairi, halk ozanı gibi adlarla anılmaktadırlar.

Bu çalışmanın konusu olan Âşık Rüstem Alyansoğlu, âşıklık geleneğinin içinde yetişmiş ve bu gelenek içerisinde ürünler vermiş bir halk sanatçısıdır. Öncelikle tarihsel yöntemle kütüphane araştırmaları yaparak az da olsa bulabildiğimiz kaynakları saptadık. Eski tez danışmanımız Dr. Öğr. Üyesi Bekir Sami Özsoy'un daha önce âşığın yeğeni ve çırağı Âşık Mansur Alyansoğlu'ndan aldığı şiirleri inceleyerek Âşık Rüstem Alyansoğlu hakkındaki ilk genel araştırmayı ortaya koyduk. Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun oğlu

Bilal Alyansoğlu'nun İzmir Bayraklı'da bulunan evine giderek âşığın ailesiyle görüşmeler yapıp hayatı hakkında bilgi ve belgeleri ile şiirlerini topladık.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun şiirlerinin yazılı olduğu düzenli bir defter bulunmamaktadır. Âşığın kendisinin, oğlunun, yeğenin ve diğer aile bireylerinin gerek el yazısıyla gerek daktilo aracılığıyla yazıya geçirdiği şiirleri ayrı ayrı kağıtlarda -müsvette kağıtlar dahil- bulunmaktadır. Şiirlerinin bir kısmının altında yazıldığı yer ve tarih belirtilmiştir. Ayrıca şiirlerin neden söylendiği/yazıldığı hakkında bilgiler verilmiştir. Dipnotlarda şiirler hakkındaki bilgileri vermeye çalıştık. Genel olarak âşığın imlâsına dokunmamaya gayret ederken bazı yazım hatalarını da düzelttik. Ayrıca âşığın bazı şiirlerinde ağız özellikleri ön plâna çıkmaktadır. Bu şiirleri de aslına uygun olarak belirttik.

Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun şiirleri, müstakil şiirler ve atışmalar olarak iki kısımda ele alınmıştır. Müstakil şiirleri söylediği/yazdığı serbest şiirlerinden oluşmaktayken, atışmaları ise diğer aşıklarla yaptığı atışmalarda söylediği şiirlerden oluşmaktadır. Şiirler, ayakları esas alınarak tasnif edilmiş ve ayakların kafiyesine göre alfabetik olarak sıralanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışma “Ön söz”, “İçindekiler”, “Kısaltmalar”, “Giriş”, “Sonuç”, “Kaynakça” “Kaynak Kişiler”, “Şiirlerin Dizini” “Dizin” ve “Ekler-Âşık Rüstem Alyansoğlu İle İlgili Görsel Materyal (Fotoğraflar, Haberler, Yazışmalar, Davetler, Ödüller)” bölümleri dışında dört bölümden oluşmaktadır: Giriş bölümünde, Türk halk edebiyatında âşıklık geleneği ile ilgili bilgi verilmiştir. Birinci bölümde, Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun hayatı hakkında bilgi verilip kazandığı ödüller kronolojik olarak sıralanmıştır. İkinci bölümde, Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun sanatı hakkında bilgi verilip şiirleri çeşitli ölçütlere göre sınıflandırılarak incelenmiştir. Üçüncü bölümde, Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun şiirleri yer almaktadır. Altansoğlu'nun çeşitli kaynaklardan toplam 226 şiirine ulaşılmıştır. Bu şiirlerin 134'ü, müstakil şiirlerinden oluşurken 92'si Alyansoğlu'nun Âşık Murat Çobanoğlu, Âşık Şeref Taşlıova, Âşık Hikmet Arifi (Hikmet Arif Ataman), Âşık Karahanlı Murat Yıldız, Âşık Sefil Selimî (Ahmet Günbulut), Âşık İlyas Kaya, Âşık İlhami (Hamit Demir), Âşık Nuri Çırağı (Nuri Cihan Karataş), Âşık Ali Elvanî (Ali Elvan), Âşık Hasretî (Sadi Değer), Âşık Mevlüt İhsanî (Mevlüt Şafak), Âşık Firkatî (Yetik Ozan / Turgut Günay), Âşık İhsanî (Mevlüt Çalışkan), Âşık

Gül Ahmet (Ahmet Yiğit), Âşık Selâhettin Dünder ile yeğeni ve çırağı olan Âşık Mansur Alyansoğlu ile ikili, üçlü, dörtlü, beşli ve altılı atışmalarından oluşmaktadır. Dördüncü bölümde, Alyansoğlu için söylenen şiirler bulunmaktadır. Alyansoğlu hayatta iken söylenen bir şiire ve Alyansoğlu'nun ölümünün ardından söylenen sekiz şiire ulaşılmıştır.

Bu çalışmanın yapılmasında temel amaç Âşık Rüstem Alyansoğlu'nun hayatını ve şiirlerini inceleyerek onları bilimsel bir yaklaşımla bir araya getirmek, bu yolla konuya yardımcı olacak sonuçlara varabilmektir. Böylece Türk halk edebiyatı ilgililerine, sanatçılara ve araştırmacılara ışık tutacağı inancındayız.

Bu çalışmanın sonuçlanmasında bana destek olan, bilgi ve deneyimleri ile yol gösteren, güler yüzüyle bana elinden gelen yardımcı yapan, zorlaştırmayıp kolaylaştırma ilkesini düstur edinen danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer Çandır'a, yüksek lisans tez aşaması sırasında bilgi ve tecrübeleriyle desteğini esirgemeyen Sayın Dr. Öğr. Üyesi Gürol Pehlivan'a, bilgi ve tecrübesi ile lisans ve lisansüstü öğrenim hayatımın tüm zorlu aşamalarında maddî ve manevî her yönden yardımcı olan, tecrübeleri ile beni aydınlatan ve desteğini hiç eksik etmeyen, kendisini tanımaktan büyük onur duyduğum eski danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Bekir Sami Özsoy'a, çalışmayı titizlikle okuyup gerekli düzeltme ve düzenlemeleri yapmama katkıda bulunan değerli arkadaşım Dokuz Eylül Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkan Yardımcısı Sayın Doç. Dr. Halil Sercan Koşık'e, üzerimde hocalık hakkı bulunan ancak adını yazamadığım tüm hocalarıma, evlerini açarak beni misafir eden, kendilerindeki tüm bilgi ve belgeleri benimle paylaşan, yazılı kaynaklarda olmayan veya eksik olan müstakil şiirlerini ve atışmalarını ayrıca âşığın bilinmeyen birçok özelliğini söyleyen oğlu Bilal Alyansoğlu ve konuksever ailesine, âşığın yeğeni ve çırağı Mansur Alyansoğlu'na, öğrenim hayatım boyunca beni maddî ve manevî olarak destekleyen ve hep yanımda olan başta rahmetli babam Ahmet Hilmi Alpkın'a, annem Güler Alpkın'a ve değerli aileme, ayrıca 15 Eylül 2010 tarihinden itibaren bu çalışmayı sabırla bekleyen herkese yürekten teşekkür ederim.

Yiğit ALPKAN
İzmir, 2022

Kaynakça

- Aça, Mehmet, Haluk Gökalp, İsa Kocakaplan. **Başlangıçtan Günümüze Türk Edebiyatında Tür ve Şekil Bilgisi**, 3. Baskı, Kesit Yayınları, İstanbul, 2012.
- Albayrak, Nurettin. **Ansiklopedik Halk Edebiyatı Sözlüğü**, 2. Baskı, Kapı Yayınları, İstanbul, 2010.
- Alptekin, Ali Berat. **Feyzi Halıcı ve Yirminci Yüzyıl Âşıkları Üzerine Araştırmalar 1**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2016.
- Alptekin, Ali Berat. “Ölümünün Onuncu Yılında Âşık Murat Çobanoğlu”, **Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi**, Yıl: 3, Sayı:7, Eylül 2015, ss. 127-141.
- Alptekin, Ali Berat ve Abdurrahman Güzel. **Geçmişten Günümüze Âşıkların Dilinden Sarıkamış**, (Haz. Bingür Sönmez), Babıalı Kültür Yayıncılığı, İstanbul, 2015.
- Alptekin, Ali Berat ve Esmâ Şimşek. **Posoflu Âşık Müdamî Bibliyografyası**, Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 1992.
- Alptekin, Ali Berat ve Saim Sakaoğlu. **Türk Saz Şiiri Antolojisi (14-21. Yüzyıllar)**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2008.
- Alyansoğlu, Rüstem. “Kars’ta Ölüm Âdetleri”, **Kars Eli Dergisi**, Yıl: 4, Sayı: 47, Haziran 1968, s. 4.
- Alyansoğlu, Rüstem. “Müdâmî’ye Şiirler”, **Kars Eli Dergisi**, Yıl: 5, Sayı: 54, Ocak 1969, Kars, s. 12.
- Artun, Erman. **Anonim Türk Halk Edebiyatı Nesri - Edebiyat Tarihi / Metinler**, 11. Baskı, Karahan Kitabevi, Adana, 2020.
- Artun, Erman. **Âşık Edebiyatı Araştırmaları**, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2008.
- Artun, Erman. **Âşık Edebiyatı Metin Tahlilleri**, 3. Baskı, Karahan Kitabevi, Adana, 2013.
- Artun, Erman. **Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı**, 8. Baskı, Karahan Kitabevi, Adana, 2016.

- Artun, Erman. **Türk Halk Edebiyatına Giriş - Edebiyat Tarihi / Metinler**, 13. Baskı, Karahan Kitabevi, Adana, 2018.
- Asker, Naile. “Akbaba-Çıldır Âşık Geleneği ve Âşık Şenlik”, **Uluslararası Âşık Şenlik Sempozyumu**, 26-27 Mart 2012, Kars, ss. 89-98.
- Atlı, Sağıp. **Kastamonulu Âşık Kemâlî ve Dîvâncesi**, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- Aydın, Oğuzhan. **Her Yönüyle Âşık Sâbit Müdâmî**, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2012.
- Aykaç, Onur. “Avrupa’da Âşıklık Geleneğinin İcrası ve Bu Geleneği ‘Geleceğe’ Taşımamın Yolları”, **Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi (SE-FAD)**, Sayı: 38, 2017, ss. 341-352.
- Baba, Mustafa Okan. **Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü**, Heyamola Yayınları, İstanbul, 2007.
- Bakırcıoğlu, N. Ziya. **Halk Şiirimiz**, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2007.
- Baranseli, Zenger Mahir. “Âşık Rüstem Alyansoğlu”, **Kars Eli Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 41, Aralık 1967, s. 8.
- Başgöz, İlhan. **İzahlı Türk Halk Şiiri Antolojisi**, Pan Yayıncılık, İstanbul, 2014.
- Boratav, Pertev Naili. **Halk Hikâyeleri ve Halk Hikâyeciliği**, Adam Yayıncılık, İstanbul, 1988.
- Boratav, Pertev Naili. **100 Soruda Türk Halk Edebiyatı**, 3. Baskı, Gerçek Yayınevi, İstanbul, 1978.
- Çandır, Muzaffer. **Âşıklık Geleneği ve Birinci Âşıklar Şenliği**, Manisa Celâl Bayar Üniversitesi Yayınları, Manisa, 2017.
- Çelebi, Nilgün. “20. Konya Âşıklar Bayramı’na Katılan Âşıklar Üzerinde Yapılan Sosyolojik Bir Araştırma”, **Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi**, Yıl: 5, Sayı: 3, 1986, ss. 227-250.
- Çelik, Ali. **Türk Halk Şiiri Antolojisi**, Timaş Yayınları, İstanbul, 2008.
- Çelik, Erkan. “Âşık Rüstem Alyansoğlu (1939-1981)”, **Erciyes Aylık Fikir ve Sanat Dergisi**, Yıl 38, Sayı: 452, Ağustos 2015, ss. 9-12.
- Devellioğlu, Ferit. **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, 22 Baskı, Aydın Kitabevi, Ankara, 2005.
- Dilçin, Cem. **Örneklerle Türk Şiir Bilgisi**, 9. Baskı, TDK Yayınları, Ankara, 2009.
- Durbilmez, Bayram. **Âşık Edebiyatı Araştırmaları-Taşınarlı Halk Şairleri**, 3. Baskı, Ürün Yayınları, Ankara, 2008.
- Durbilmez, Bayram. “Âşık Hasretî (Sadi Değer)”, **Feyzi Halıcı ve Yirminci Yüzyıl Âşıkları Üzerine Araştırmalar 1**, (Haz. Ali Berat Alptekin), Akçağ Yayınları, Ankara, 2016, ss. 111-125.
- Durbilmez, Bayram. “Âşık Murat Çobanoğlu (1940-2005)”, **Millî Folklor Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi**, Yaz, Yıl: 17, Sayı: 66, 2005, ss. 119-122.
- Durbilmez, Bayram. **Âşık Türkmenoğlu - Hayatı, Sosyo-Kültürel Çevresi, Âşık Edebiyatındaki Yeri, Şiir Sanatı ve Şiirlerinden Örnekler**, 2. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara, 2020.
- Durbilmez, Bayram. **Derviş Tarzı Türk Edebiyatı ve Sıdkı Baba Dîvânı**, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul, 2019.
- Durbilmez, Bayram. **Gelenekli Türk Anlatıları 1, 2**, Baskı, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2017.
- Durbilmez, Bayram. **Türk Dünyası Kültürü 1, 2**, Baskı, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2018.
- Durbilmez, Bayram. **Türk Dünyası Kültürü 2**, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2019.
- Dündar, Songül. **Damladan Deryaya / Dündar Meclisinde Atışmalar / Araştırma-Derleme-İnceleme**, Kültür Ajans Yayınları, Ankara, 2016.
- Ekici, Metin, Pınar Fedakâr, Sıtkı Bahadır Tutu, Mustafa Gültekin, İzzet Kocadağ. **İzmir’de Yaşayan Âşıklar Antolojisi**, İzmir Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, İzmir, 2014.
- Elçin, Şükrü. **Halk Edebiyatı Araştırmaları I**, 2. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara, 1997.
- Elçin, Şükrü. **Halk Edebiyatı Araştırmaları II**, 2. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara, 1997.
- Ercilasun, Ahmet Bican. **Kars İli Ağzları -Ses Bilgisi-**, TDK Yayınları, Ankara, 2002.
- Erdener, Yıldırım. **Kars’ta Çobanoğlu Kahvehanesi’nde Âşık Karşılaşmaları - Âşıklık Geleneğinin Şamanizm ve Sufizmle Olan Tarihsel Bağları**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2019.
- Eren, M. Selim. **Türk Halk Şiiri**, Türk Dünyası Kültür Başkenti Yayınları, Eskişehir, 2013.
- Erkan, Serdar. “Anadolu Sahası Köroğlu Havaları: Karşılaştırmalı Bir Deneme”, **Türkbilim Türkoloji Araştırmaları Dergisi**, Güz, Sayı: 30, Ankara, 2015, ss. 59-78.
- Erşahin, İbrahim. **Halk Kültürü ve Edebiyatı Sözlüğü**, 2. Baskı, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2011.
- Göde, Halil Altay. **Âşık Gamgüder Hayatı - Sanatı - Şiirleri**, Fakülte Kitabevi, Isparta, 2010.
- Gökşen, Cengiz. “Dede Korkut Hikâyelerindeki Ozan Tipi Bağlamında Kars Âşıklık Geleneği”, **Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/4 Fall 2011**, p. 149-161, Turkey.
- Gözaydın, Nevzat. “Anonim Halk Şiiri Üzerine”, **Türk Dili / Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri)**, Sayı: 445-450, Ankara, 1989, ss. 1-104.
- Güleç, Hamdi. **Türk Halk Edebiyatı**, 3. Baskı, Kriter Yayınevi, İstanbul, 2014.
- Günay, Umay. **Türkiye’de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi**, 3. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara, 1999.
- Güznel, Abdurrahman ve Ali Torun. **Türk Halk Edebiyatı El Kitabı**, 4. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara, 2007.

- Halıcı, Feyzi. **Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şairleri Güldeste**, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Yayını - Sayı: 58, Ankara, 1992.
- Halıcı, Feyzi. **Saz Şairlerinin Diliyle Atatürk**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1981.
- Halıcı, Feyzi. “İki Atışma Örneği”, **Çağrı Dergisi**, Yıl: 25, Sayı: 279, Mayıs 1981, ss. 20-21.
- Halıcı, Feyzi. “Rüstem Alyansoğlu İçin”, **Çağrı Dergisi**, Yıl: 26, Sayı: 293, Haziran 1982, ss. 17-19.
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_atasozleri&view=atasozleri, Türk Dil Kurumu Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, (07.01.2019).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas, Türk Dil Kurumu Derleme Sözlüğü Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü, (14.01.2019).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts, Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük, (21.01.2019).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_yazimkilavuzu&view=yazimkilavuzu, Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu, (28.01.2019).
- Irmak, Yılmaz. “Batı Avrupa’da Yaşayan Göçmen Türk Toplumunda Kültür Aktarımı Bakımından Âşıkların Rolü ve Şiirlerinde İşlediği Konular”, **Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi (KAREFAD)**, Cilt: 5, Sayı: 3, ss. 11-26.
- Kabaklı, Ahmet. **Âşık Edebiyatı**, 2. Baskı, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul, 2008.
- Kabaklı, Ahmet. **Türk Edebiyatı I. Cilt**, 14. Baskı, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul, 2008.
- Kabaklı, Ahmet. **Türk Edebiyatı II. Cilt**, 14. Baskı, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul, 2008.
- Kabaklı, Ahmet. **Türk Edebiyatı IV. Cilt**, 14. Baskı, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul, 2008.
- Kafkasyalı, Ali. “Batı Avrupa’ya Giden Türklerin Sosyal ve Kültürel Meselelerinin Anadolu Âşık Edebiyatına Yansması” **Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, Yıl 12, Sayı: 28 (Prof. Dr. M. Fahrettin Kırzioğlu Özel Sayısı), Erzurum, 2005, ss. 241-255.
- Kalkan, Emir. **20. Yüzyıl Türk Halk Şairleri**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1991.
- Karaçalı, Ali. **Maraşlı Âşık Behlül Ali: Hayatı, Âşıklığı, Sanatı / Âşık Behlül ile Güllü Fadime’nin Türküsü**, 2. Baskı, TDK Yayınları, Ankara, 2015.
- Kaya, Doğan. “Edebiyatımızda Âşık Kolları ve Şenlik Kolu”, **Türk Kültürü**, Yıl. XXXV, Sayı: 412, Ankara, 1997, ss. 499-508.
- Kaya, Doğan. **Ansiklopedik Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2007.

- Kılıç, Mehmet Zeki. **Âşık Gamgüder (Hayatı, Sanatı, Eserleri)**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2012.
- Köprülü, Fuad. **Edebiyat Araştırmaları**, 2. Baskı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1986.
- Köprülü, Mehmet Fuat. **Saz Şairleri I-V**, 3. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara, 2004.
- Makal, Tahir Kutsi. **Âşıklar Şöleni / Çağdaş Ozanlar Antolojisi**, Müzik-San Vakfı Yayınları, İstanbul, 1977.
- Nazlı, Atiye. “Âşık Rüstem Alyansoğlu (Rüstem Alyansoğlu)”, **Feyzi Halıcı ve Yirminci Yüzyıl Âşıkları Üzerine Araştırmalar 1**, (Haz. Ali Berat Alptekin), Akçağ Yayınları, Ankara, 2016, ss. 219-232.
- Oğuz, M. Öcal, Metin Ekici, Mehmet Aça, Dilaver Düzgün, R. Bahar Akarpınar, Mustafa Arslan, Aktan Müge Yılmaz, Gülin Öğüt Eker ve Tuba Özkan. **Türk Halk Edebiyatı El Kitabı**, 12. Baskı, Grafiker Yayınları, Ankara, 2015.
- Onay, Ahmet Talat. **Türk Halk Şiirlerinin Şekil ve Nev’i**, (Haz. Cemal Kurnaz) Akçağ Yayınları, Ankara, 1996.
- Onay, Ahmet Talat. **Türk Şiirlerinin Vezni**, (Haz. Cemal Kurnaz) Akçağ Yayınları, Ankara, 1996.
- Özarslan, Metin. **Erzurum Âşıklık Geleneği**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2001.
- Özkırımlı, Atilla. **Türk Edebiyatı Tarihi Cilt 1 (Ansiklopedik)**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 2004.
- Özkırımlı, Atilla. **Türk Edebiyatı Tarihi Cilt 2 (Ansiklopedik)**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 2004.
- Özsoy, Bekir Sami. **Başlangıcından Günümüze Örnekleriyle Türk Şiiri**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2005.
- Özsoy, Bekir Sami ve Halil İbrahim Ataman. **Posoflu Âşık Sâbit Müdâmî Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Eserlerinden Seçmeler**, Kayseri, 1993.
- Saçkesen, Ahmet. **İzmir’de Yaşayan Âşıklardan Derlenen Halk Hikâyeleri Üzerine Bir Araştırma**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2003.
- Sakaoğlu, Saim. **Âşık Edebiyatı Araştırmaları**, Kömen Yayınları, Konya, 2014.
- Sakaoğlu, Saim. “Karşı Âşıkların Türk Âşık Edebiyatı İçindeki Yeri ve Önemi”, **I. Millî Kafkasya Sempozyumu**, 25-31 Ekim 1995, ss. 51-58.
- Sakaoğlu, Saim. “Türk Saz Şiiri”, **Türk Dili / Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri)**, Sayı: 445-450, Ankara, 1989, ss. 105-250.
- Sakaoğlu, Saim ve Ali Berat Alptekin. **Halk Şiirinden Seçmeler**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2007.
- Sakaoğlu, Saim ve Zekeriya Karadavut. **Âşıkların Diliyle Cumhuriyet**, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1998.
- Solmaz, Ceyhun. **Hüseyin Gazi Külliyesi ve Hüseyin Gazi’nin Alevi-Bektaşî Geleneğindeki Yeri**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum, 2013.

- Şahin, Salih. “Kars ve Yöresine Ait Türküler Yozlaştırılıyor”, **Hürriyet Haber Ajansı**, Kars, (t.y.).
- Şahin, Salih. **Ozanlık Gelenekleri ve Doğulu Saz Şairleri**, 2. Baskı, Ürün Yayınları, Ankara, 2013.
- Taşlıova, M. Mete. “Âşıklık Geleneğinde Grup İcrası”, **Millî Folklor Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi**, Bahar, Yıl: 29, Sayı: 113, 2017, ss. 5-16.
- Taşlıova, M. Mete. “Baba-Oğul Âşıklar: Âşıklık Geleneğinde Yeni Bir Model”, **Hacettepe Üniversitesi Türkbilgi Türkoloji Araştırmaları Dergisi**, Bahar, Sayı: 15, Ankara, 2008, ss: 94-109.
- Taşlıova, M. Mete. “Elektronik Cönk Kavramı ve Türk Halkbilimi’nin Değeri Bilinmeyen Kaynakları”, **Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, Güz, Sayı: 5, Ankara, 2006, ss. 89-112.
- Taşlıova, M. Mete. “Kars Sözel Hikayeciliğinin İcra Ortamları”, **Hacettepe Üniversitesi Türkbilgi Türkoloji Araştırmaları Dergisi**, Bahar, Sayı: 11, Ankara, 2006, ss. 164-188.
- Taşlıova, Şeref. “Karslı Âşık Rüstem Alyansoğlu Hayata Veda Etti”, **Çağrı Dergisi**, Yıl: 26, Sayı: 293, Haziran 1982, ss. 20-22.
- Tip, Erdinç. **Dünden Bugüne Selimli Şair ve Âşıklarımız**, Bilge Yayınları, Ankara, 2008.
- TRT Müzik Dairesi Başkanlığı, **THM Kırık Hava Repertuar Kitabı**, <http://www.trtmuzikdaresibaskanligi.com/public/upload/files/THM%20KIRIK%20HAVA%20REPERTUAR%20K%C4%B0TABI.pdf>, (30.04.2016).
- Turan, Fatma Ahsen. “Avrupa’da Yaşayan Halk Şairlerimizin Dilinden Gurbet ve Sonuçları” **International Journal Of Eurasia Social Sciences**, Vol: 6, Issue: 21, pp. 1-28.
- Tüfekçi, Nida. “Âşıklarda Müzik”, **Türk Halk Musikisinde Çeşitli Görüşler**, (Haz. Salih Turhan), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1992, ss. 227-243.
- Türkmen, Fikret, M. Mete Taşlıova ve Nail Tan. **Âşık Şeref Taşlıova’dan Derlenen Halk Hikâyeleri**, TDK Yayınları, Ankara, 2014.
- Türkmen, Fikret ve Mustafa Cemiloğlu. **Âşık Mevlüt İhsanî’den Derlenen Halk Hikâyeleri**, 2. Baskı, TDK Yayınları, Ankara, 2016.
- Uyguner, Muzaffer. “Rüstem Alyansoğlu”, **Halkevleri Dergisi**, Yıl: 5, Sayı: 52, Şubat 1971, ss. 16-19.
- Yemiş, Mustafa. **Millî Kültür Hazinesimizden Feyzi Halıcı (Hayatı, Edebi Şahsiyeti, Faaliyetleri ve Halk Edebiyatına Katkıları Üzerine Bir Araştırma)**, (Ed. Bekir Sami Özsoy), Celâl Bayar Üniversitesi Yayınları, Manisa, 2010.

Dizin

A	
Abbas Seyhan	33
Abdî	23
Abdulgazi Kurt / Âşık Kul Gazi	24
Abdulkadir Kılıç / Âşık Gamgüder	24
Abdulkadir Namlı / Âşık İsmetî	24
Abdolvahap Kocaman / Âşık Abdolvahap Kocaman	24
Abdurrahman Güzel	18, 35, 36, 359
Adem Şentürk / Ardanuçlu Âşık Efkârî	25
Ağbaba (Akbaba)	40, 273, 274
ağıt	51, 54, 60, 98, 101, 358
Ağrı	26, 62, 194, 341, 350
Ahmet Cansız Güllü	24
Ahmet İmâmî / Âşık İmâmî	24
Ahmet Kabaklı	25, 53, 90
Ahmet Kartalkanat / Âşık Kul Ahmet	24
Ahmet Kutsi Tecer	56
Ahmet Poyrazoğlu / Âşık Ahmet Poyrazoğlu	25
Ahmet Yıldırım / Öksüz Ozan	25
Akdeniz	26, 132, 144, 150, 285
akın	131, 165
Ali	12, 18, 23, 24, 25, 27, 28, 33, 35, 36, 39, 43, 48, 57, 58, 59, 60, 63, 108, 117, 118,
Ali Berat Alptekin	23, 35, 36, 39, 57, 58, 60, 117, 118, 360, 363
Ali Coşkun / Yusufelili Âşık Huzûrî	24
Ali Çatak / Develili Âşık Ali Çatak	24
Ali Çırçır / Âşık Ali Rahmânî	24
Ali Dinçer / Âşık Diyârî	24
Ali Gürbüz	24
Ali İzzet Özkan / Âşık Ali İzzet Özkan	25
Ali Karabacak / Âşık Ali Karabacak	24
Ali Metin / Ozan Rehberî	24
Âlim Kotan	29
Ali Rıza Ezgi / Âşık Ali Rıza Ezgi	24
alkışlama (alkış verme)	101, 358
Almanya	42, 54, 105, 119, 153, 178, 189, 199, 203, 207, 223, 225, 239, 242, 247, 250, 253, 262, 266, 270, 276, 288, 298, 299, 303, 313, 340, 345
Alyas	40, 46
Anadolu	16, 19, 25, 26, 27, 33, 36, 43, 67, 99, 188, 250, 261, 270, 355, 358, 361, 362
anlatıcı-oyuncu	18
anonim	15, 60
Ardahan	26, 34, 61, 203, 297, 306, 317, 322, 323, 343
Arif Çiftçi	33

- Arif İnan Yıldırım / Yağız Ozan 25
 Arif Şirin / Ozan Arif 25
 Armutlu 23
 Arpaçay 34, 40
 Artvin 33, 151
 Asker 22, 33, 360
 asker-şair 18
 âşık 16, 17, 19, 21, 22, 23, 32, 34, 35, 40, 41,
 42, 43, 44, 45, 52, 53, 54, 56, 62, 63, 64,
 67, 70, 99, 107, 109, 112, 120, 149, 156,
 184, 186, 193, 198, 199, 212, 213, 258,
 280, 290, 302, 304, 305, 315, 322, 336,
 337, 343, 350, 356, 358
 Âşık Ahmet Aras 28
 Âşık Ali 12, 23, 24, 25, 58, 59, 262, 263, 356
 Âşık Ali Elvanî (Ali Elvan) 12, 58, 59, 262,
 263, 356
 Âşık Bağdadî 23
 Âşık Canânî 28
 Âşık Celal Bulut 28, 35
 Âşık Cefil 28
 Âşık Dursun Cevlânî 28
 Âşık Elesker 23
 Âşık Ferkî 23
 Âşık Firkatî (Yetik Ozan / Turgut Günay)
 12, 58, 59, 329, 330, 331, 356
 Âşık Gamgüder / Abdulkadir Kılıç (Bedir-
 beyoğlu) 348
 Âşık Gül Ahmet (Ahmet Yiğit) 12, 58, 59,
 244, 245, 246, 357
 Âşık Halil 23, 24
 Âşık Hasretî (Sadi Değer) 12, 24, 58, 59,
 217, 218, 219, 343, 356, 360
 Âşık Havâsî 28
 Âşık Hikmet Arifî (Hikmet Arif Ataman)
 12, 58, 59, 75, 113, 199, 200, 201, 207,
 215, 216, 219, 220, 223, 224, 233, 234,
 239, 240, 241, 242, 243, 247, 248, 250,
 251, 253, 254, 260, 261, 266, 267, 270,
 271, 276, 277, 298, 299, 300, 303, 304,
 313, 314, 340, 341, 356
 Âşık İbrahim Karalı 24
 Âşık İhsanî (Mevlüt Çalıskan) 12, 58
 Âşık İlhami Gamlı 28
 Âşık İlhami (Hamit Demir) 12, 28, 58, 59,
 213, 214, 244, 245, 246, 257, 258, 268,
 269, 271, 272, 273, 343, 351, 356
 Âşık İlyas Kaya 12, 58, 59, 204, 205, 206, 356
 Âşık Karahanlı Murat Yıldız 12, 58, 59, 76,
 198, 199, 202, 203, 208, 209, 210, 211,
 212, 213, 221, 222, 226, 227, 228, 229,
 231, 232, 233, 235, 236, 237, 238, 239,
 248, 249, 251, 252, 255, 256, 259, 260,
 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 286,
 287, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296,
 297, 301, 302, 303, 305, 306, 307, 309,
 310, 311, 312, 313, 315, 316, 317, 318,
 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326,
 327, 334, 335, 336, 341, 342, 356
 Âşık Kenzî 23
 Âşık Kurbânî Kılıç 28
 Âşık Kurşun Saraç (Ummânî) 28
 Âşık Mahmut Coşkuner 353
 Âşık Mansur Alyansoğlu 11, 13, 28, 35, 58,
 59, 113, 328, 329, 347, 348, 353, 354, 357
 Âşık Mehmet Ali İkrâmî 28
 Âşık Mevlüt İhsanî (Mevlüt Şafak) 12, 25,
 58, 59, 62, 308, 329, 330, 331, 356, 364
 Âşık Murat Çobanoğlu 12, 23, 24, 42, 58,
 59, 61, 213, 214, 215, 229, 230, 231,
 244, 245, 246, 257, 258, 264, 265, 266,
 268, 269, 271, 272, 273, 275, 276, 284,
 285, 286, 329, 330, 331, 332, 333, 334,
 356, 359, 360
 Âşık Mustafa Aladağ 28
 Âşık Nuri Çırağı (Nuri Cihan Karataş) 12,
 24, 58, 59, 224, 225, 229, 230, 231, 241,
 242, 264, 265, 266, 271, 272, 337, 338,
 339, 356
 Âşık Ömer 22, 23, 48
 Âşık Rahim Baykara 28
 Âşık Rüstem Alyansoğlu Kütüphanesi 47
 Âşık Sadık 23
 Âşık Sefil Selimî (Ahmet Günbulut) 12, 24,
 58, 59, 69, 198, 199, 202, 203, 208, 209,
 210, 211, 212, 213, 221, 222, 226, 227,
 228, 231, 232, 233, 235, 236, 237, 238,
 239, 248, 249, 251, 252, 253, 255, 256,
 259, 260, 280, 281, 282, 283, 284, 286,
 287, 288, 290, 291, 292, 293, 294, 295,
 296, 297, 305, 306, 307, 308, 310, 311,
 312, 313, 315, 316, 317, 318, 319, 320,
 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328,
 329, 330, 331, 332, 333, 334, 341, 342, 356
 Âşık Şem'î 23, 47
 Âşık Şeref Taşlova 12, 23, 25, 42, 47, 58,
 59, 61, 199, 200, 201, 203, 204, 207, 213,
 214, 215, 216, 219, 220, 223, 224, 225,
 226, 229, 230, 233, 234, 239, 240, 242,
 243, 244, 245, 246, 247, 248, 250, 251,
 253, 254, 255, 257, 258, 260, 261, 262,
 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270,
 271, 272, 273, 275, 276, 277, 284, 285,
 286, 288, 289, 298, 299, 300, 303, 304,
 313, 314, 315, 329, 330, 331, 332, 340,
 341, 346, 356, 364
 Âşık Tahiri 23
 Âşık Turgut Yılmaz 35
 Âşık Tüccârî 28
 Âşık Ummanoğlu (Enver Saraç) 354
 Âşık Yunûs 28
 Âşık Zemîni 28
 Atatürk, yurt sevgisi ve kahramanlık temalı
 şiirler 16, 29, 43, 48, 51, 64, 65, 66, 117,
 118, 131, 132, 156, 163, 196, 197, 215,
 216, 217, 218, 273, 274, 286, 288, 333,
 334, 357, 362, 363
 atışma 22, 34, 42, 47, 48, 52, 54, 57, 77, 78,
 198, 199, 202, 203, 204, 207, 208, 209,
 211, 213, 215, 217, 218, 219, 221, 223,
 224, 225, 226, 228, 229, 231, 233, 235,
 236, 238, 239, 241, 242, 244, 247, 248,
 250, 251, 253, 254, 255, 257, 259, 260,
 262, 264, 266, 268, 270, 271, 273, 275,
 276, 278, 279, 280, 281, 283, 284, 286,
 288, 290, 291, 293, 294, 295, 296, 298,
 299, 301, 302, 303, 305, 306, 308, 309,
 310, 312, 313, 315, 316, 318, 319, 321,
 322, 325, 326, 328, 329, 332, 333, 334,
 335, 337, 338, 340, 341, 343
 Atilla Özkırmımlı 17, 95
 Atiye Nazlı 39, 62
 atüstü 356
 ayak 32, 82, 90, 95, 109, 111, 114, 168, 264,
 278, 294, 332, 355
 Ayhan Akyüz / Âşık Sefâi 23
 Aynalı 34
 Ayşe Çağlayan 24
 Azerbaycan 22, 33, 99, 358
 Azrail 43, 44, 46, 73, 74, 76, 81, 91, 106, 112,
 119, 120, 127, 242, 258, 309, 348, 354, 356

B

- Bahattin Aktaş 28
 Bahşi 22, 23
 bakıcı/falçı 18
 bakı 11, 52, 355
 Bala Kişi 33
 Bala Mehmet 33
 Bayburtlu Celâlî 23
 Bayburtlu Zihnî 23
 Baykara 28, 30, 34, 39, 40, 43, 103, 345, 356
 Bayram Denizoğlu / Âşık Bayram Deni-
 zoğlu 24
 Bayram Durbilmez / Ozantürk / Durbilmez 24
 Bayram Köroğlu 29
 Bedri Sinan Boz 29
 Bekir Abay / Âşık Tabibi 23
 Bekir Sami Özsoy / Âşık Samimî / Nuri Şa-
 hinoğlu 25
 Benliahmet 30, 345, 346
 Bergüzar 40, 41, 186
 besteci 18
 Bilal Alyansoğlu 12, 13, 38, 39, 113, 365
 bilge-bilgin 18
 Binbaşak 34
 Bolu 33, 61, 151
 Borlu Kemâlî Baba 23
 Bozyiğit 34
 büyücü 18

C-Ç

- Celalettin Tip 28
 Cihangir Boz 28
 cinaslı kafiye 90, 95

civan öldüren 356
 cönk 15, 19
 Cumhuriyet 21, 22, 29, 48, 49, 118, 132, 145,
 166, 216, 217, 246, 363
 Çağrı 39, 47, 57, 63, 288, 362, 364
 çalgıcı/musikişinas 18
 Çankırı 33, 152
 Çerkez 33, 79, 113
 çeyrek kafiye 90, 92, 358
 Çıldırılı Âşık Şenlik 23
 Çıldırılı Şenlik Kolu 22
 Çırpanlı 23
 Çobanoğlu Halk Ozanları Kahvehanesi 198,
 208, 209, 286, 290, 310, 312, 315, 319,
 321, 335, 355

D

Dadaloğlu, Dertli 23, 49, 332
 danışman 13, 18
 Danimarka 42, 219
 Davut Akbaba / Âşık Davut Sularî 23
 dede 43, 195
 Dede Korkut 27, 28, 136, 137, 272, 361
 Deli Derviş Feryadî Kolu 33
 Demircioğlu-Halep 61
 derbeder 108, 240, 356
 Dertli Kolu 33
 derviş 107, 254, 300, 328
 Derviş Muhammed Kolu 33
 destan 51, 68, 98, 99, 107, 109, 147, 172, 358
 Develilî Seyrânî 23
 deyiş-karşılıklı mani 51, 88, 98, 100, 358
 deyiş-türkü 54
 dil ve üslup 103
 dîn adamı 18
 divan 17, 20, 51, 52, 98, 100, 107, 189, 215,
 250, 253, 272, 274, 275, 356
 Divan edebiyatı 20
 divanî 356, 358
 Divanü Lugatî't-Türk 18
 Divik 34

Doğan Kaya 16, 17, 32, 34, 95
 Doğu Anadolu 26, 33, 99
 Doğu Âşıklar Yarışması 49
 Doktor Ali İhsan Dayıoğlu 57
 durak 82
 Duran Şihlioğlu / Âşık Şihlioğlu 25
 Dursun Ali Erdoğan / Âşık Deryamî 24
 Dursun Durdağı 33
 Dursun Kılıç / Âşık Cevlânî 24
 Durşen Mert / Âşık Nurşah 24
 dübeyn 356
 Dünya Savaşı 19

E

eczacı 18
 elçi 18
 Emin Düştü / Âşık Eminî 24
 Emrah ile Selvi 62
 Emrah Kolu 22, 33
 Emre 17, 27, 47, 48, 49
 Enver Saraç (Ummanoğlu) 28, 354
 Ercişli Emrah 22, 23
 Erdem Can / Âşık Sefer Erdem 24
 Erdiñç Tip 28, 29
 Erdoğan Güneş 28
 Erkiletli Âşık Hasan / Zeynî 23
 Erman Artun 16, 56, 60, 295
 Erol Ergani / Âşık Erol Ergani 24
 Erol Şahiner / Âşık Erol Şahiner 25
 Erzincan 26, 152, 343
 Erzurum 26, 33, 34, 43, 49, 52, 60, 62, 100,
 129, 130, 131, 145, 146, 151, 362, 363
 Erzurumlu Emrah 22, 23
 Erzurumlu Emrah Kolu 22
 Erzurumlu Sümmanî Kolu 22
 Erzurum Tortum Halk Eğitim Merkezi 49
 Esat Alyaz 352, 353
 Eskişehir Turizm ve Tanıtma Derneği 49
 evliya 106, 134
 Eyüp Tadil / Âşık Eyyübî 25

F

Fatma Taşkaya / Âşık Fatma 25
 Fehmi Gür 24
 Fethi Kadioğlu / Âşık Fethi Kadioğlu 24
 Feyzi Halıcı 39, 46, 56, 57, 58, 62, 63, 117,
 288, 351, 352, 359, 360, 363, 364
 Fikret Şenlik 33
 Fransa 42
 Fransız İhtilâli 19
 Fuat Çerkezoğlu / Âşık Fuat Çerkezoğlu 24

G

Gazeli 33
 Gazi Âşık Hasan 23
 Geda Muslî 23
 Gereşen 34
 Gevheri 22
 Göle 34, 40
 Gülistan Çobanoğlu / Âşık Gülistan 24
 Günay Yıldız 33
 Güneydoğu Anadolu 26
 Gürcistan 40, 61, 182
 güzelleme 48, 51, 98, 101, 356, 358

H

haberci 18
 Habip Karaaslan 24
 Hacı Bektaş Coşkun / Âşık Talibî Coşkun 24
 Hacı Karakılçık / Âşık Hacı Karakılçık 24
 Hacı Taştan / Âşık Hicrânî 25
 hâkim 18
 Hakkı Baydar 33
 Hakkı Bayraktar / Âşık Yorgansız 24
 Halil Altay Göde 348
 Halil İbrahim Güleç / Âşık Beyânî 24
 Halil Karabulut / Kadırlılı Âşık Halil Ka-
 rabulut 24
 halk edebiyatı 13, 15, 18, 20, 60, 62, 100
 halk hekimi 18
 Hamburg 207, 262, 298, 345
 Hanaz 34

Harika Kasetçilik Sanayi 54
 Hasan Özmen 345
 Hasan Salman / Âşık Hasan Selmanî 25
 Hasta Hasan 27, 33, 34, 62
 Hasta Kasım 23
 Hayâlî 23
 Hayatî Vasfî Taşyürek 25
 Hazım Demirci / Âşık Deli Hazım 24
 hece ölçüsü 20, 78, 79, 80, 82, 357
 Heste Kasım 22
 hikâye 34, 40, 60, 61, 62, 356
 Hikmet Elitaş / Âşık Hikmet Elitaş 24
 Hocaoglu 23
 Hollanda 42
 hoşdamak 356
 Hulusi Boz 28
 Huzurî Kolu 33
 Hükmi 23
 Hürriyet Haber Ajansı 14, 53, 364
 Hüseyin 24, 25, 33, 35, 39, 40, 53, 67, 107,
 186, 192, 265, 356, 363
 Hüseyin Alyansoğlu 40, 53, 356
 Hüseyin Canitez / Âşık Boyacı 24
 Hüseyin Çırakman / Âşık Hüseyin Çırak-
 man 24
 Hüseyin Gümüş / Köylü Ozan 24
 Hüseyin Yazıcı / Âşık Sümmanoğlu 25
 Hz. Hasan 67
 Hz. Hüseyin 67
 Hz. Muhammet 67

İ

İğdir 26, 31, 61
 İbrahim 17, 24, 27, 28, 33, 34, 56, 61, 66,
 108, 206, 214, 260, 320, 361, 363
 İbrahim Aslanoğlu 56
 İbrahim Aydemir 28
 İbrahim Erşahin 17
 İbrahim Kara / Âşık Kara 24
 İbrahim Karal / Davutluoğlu 24
 İç Anadolu 26
 İdris Eroğlu / Âşık Meydanî 24

- İlgar Çiftçioğlu 33
 İlkın Manya / Âşık Sarıcakız 24
 İlyas 12, 33, 34, 58, 59, 204, 205, 206, 346, 356
 İsa Oğuz 24
 İslâm Erdener / Âşık İslâm 24
 İsmail Aladağlı 28
 İsmail Alptekin / Âşık İmamoğlu 23
 İsmail Aydın / Âşık Daimî 23
 İsmail Cemal Turan / Kağızmanlı Cemal Hoca 25
 İsmail Cengiz / İsmail Azerî 24
 İsmail Daşdemir 28
 İsrafil 33, 227
 İstanbul 16, 17, 18, 19, 25, 34, 36, 38, 39, 43, 47, 48, 53, 60, 61, 90, 95, 99, 100, 151, 175, 188, 295, 359, 360, 361, 362, 363
 İsviçre 34, 233
 İzmir 12, 13, 34, 35, 46, 47, 144, 152, 157, 328, 346, 347, 361, 363
 İzmir Amerikan Kültür Derneği 35
 İzmir Bayraklı Belediyesi 47
 İzzet Kocadağ 35, 328, 361
- K**
- Kabasakal Mehmed 23
 kafiye (uyak) 51, 83, 84, 85, 86, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 103, 357, 358
 Kafkasya 27, 35, 363
 Kağızmanlı Recep Hıfzî 22, 24
 Kalecikli Âşık Mir'atî 23
 kalem şuarası 22
 kam 11, 235, 355
 Kangal 33
 Karacaoğlan 22, 23, 47
 karaçı 356
 Karadeniz 26
 Karamanlı Gufrânî 24
 kargışlama (kara alkış) 101, 358
 Kars 26, 27, 28, 29, 33, 34, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 57, 60, 61, 62, 67, 96, 97, 100, 103, 126, 144, 153, 164, 165, 166, 198, 208, 209, 270, 273, 286, 290, 295, 296, 310, 312, 315, 319, 321, 333, 335, 345, 346, 355, 356, 358, 359, 360, 361, 364
 Kars ağızı 51, 358
 Kars Eli 39, 57, 60, 359, 360
 Kars Selim Belediyesi 47
 Kars Valiliği 48
 Kasım 22, 23, 33, 253
 Kastamonu 33, 151
 Kayıkçı Kul Mustafa 22, 23
 Kayseri 61, 151, 363
 Kemal Bülbül / Âşık Kemalî Bülbül 24
 Kerbelâ 67, 107, 192, 308, 316, 342
 Kerem ile Aslı 62
 Kevserî 34
 Kıbrıs 48, 84, 117, 122
 Kıbrıs Barış Harekatı 117
 Kırşehirli Âşık Said 23
 kısa hikâye (serencam) 62
 Kirman Şah 62
 Kiziroğlu Mustafa Bey 61
 Kocabeyoğlu 61
 koçaklama (yiğitleme) 48, 98, 101, 358
 Koçköy 34
 konser 47, 103
 Konya Âşıklar Bayramı 26, 56, 57, 213, 224, 229, 241, 257, 264, 268, 337, 338, 360
 Konya Büyükşehir Belediyesi 56, 62
 Konya Kültür ve Turizm Derneği 26, 46
 Konya Turizm Derneği 47, 48, 49
 Korkut Ata I. Kültür Şenlikleri Halk Şairleri Bayramı 48
 koşma 51, 76, 89, 98, 99, 101, 102, 295, 358
 Köroğlu 23, 27, 29, 36, 37, 54, 61, 182, 237, 332, 351, 361
 Köroğlu'nun zuhûru 61
 Kul Mehmed 23
 Kuloğlu 23
 Kurân-ı Kerîm 67
 Kurbânî 23, 28
 Kurtuluş Savaşı 66
 Kürşat Yaşatürk 29

- L**
- Laçın Aladağlı 28
 Latif Şah ve Sevdakâr Şah 62
 lebdeğmez 48, 111, 343
 Levnî 22, 23
 Lütfî Pişkin / Âşık Derdiçok 25
- M**
- madalya 49
 mahallî 41, 51, 70, 103, 106, 107, 167
 Mahmut Karataş 33
 Maksut Koca / Âşık Maksut Feryâdi 24
 Malatya 26, 33, 151
 mani 51, 88, 98, 99, 100, 139, 358
 Marmara 26
 mecmua 15
 medrese 19
 Mehmet Acet / Âşık Sefâyî 23
 Mehmet Ali Metin / Âşık Ferrâhî 24
 Mehmet Atar / Âşık Ataroğlu 23
 Mehmet Esirî / Hekimhanlı Esirî 23
 Mehmet Fuat Köprülü 16
 Mehmet Hicranî 33
 Mehmet Kargı / Gürünlü Âşık Gülhanî 24
 Mehmet Köse / Âşık Kaptanî 24
 Mehmet Siligünlü / Âşık Kara Mehmet 25
 Mehmet Yakıcı / Âşık Mehmet Yakıcı 25
 Meşrutiyet 19
 Metin Bektaş 33
 Metin Ekici 35, 46, 328, 363
 Mevlana 49, 230, 273
 Mevlüt 12, 25, 27, 28, 33, 58, 59, 62, 308, 329, 330, 331, 349, 351, 356, 364
 mezar 45, 46, 107, 149, 159, 310, 314, 347
 mısra 73, 76, 89, 90, 99, 334
 Mihriban Sultan 62
 Minhâcî 23
 M. Mete Taşlıova 40, 42, 43, 54, 364
 Molla Penah Vagif 22
 muhammes 356
 Muharrem Oylum / Âşık Kul Semaî 24

- Muhlis Akarsu 23
 Muhsin Söğüt 28
 Murat Bozkurt 28
 Mustafa Aydın / Âşık Mustafa 24
 Mustafa (Çıplak) Buğrahan / Âşık Devaî 17, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 31, 35, 46, 61, 62, 87, 118, 131, 132, 143, 152, 162, 182, 196, 218, 285, 286, 328, 360, 361, 363, 364
 Mustafa Düşmeztorun / Âşık Kul Mustafa 24
 Mustafa Feryadi Çağırın / Âşık Feryadî 24
 Mustafa Gültekin 35, 328, 361
 Mustafa Okan Baba 17
 Mustafa Önder / Âşık Gözübenli 24
 Mustafa Perişan / Bardızlı Âşık Nihânî 25
 Mustafa Temel / Âşık Mustafa Ruhânî 25
 Mustafa Turgut / Âşık Emsâlî 25
 Muş 41, 151
 Muzaffer Boz 28
 Muzaffer Çağlayan 24
 Muzaffer Kılıç 28
 Mürsel Uğursu / Mürsel Sinan 25
 mürşit 350
 müstakil şiir 77
- N**
- Naile Asker 33
 Naim Hazım Onat 48
 Nakdî 23
 namaz 106, 315
 Narman 49, 323
 nazım biçimi 98, 99
 Nazım İrfan Tanrıkulu 28
 Necip ile Kara 62
 Nedim 20
 Nesib 33
 Nesimî Çimen / Âşık Nesimî 24
 Nihat Sönmez / Ozan Nihat 25
 Nilgün Çelebi 26
 Nurettin Albayrak 17
 Nurettin Türkan / Kul Nuri 25
 Nuri Kaşıkçı / Âşık Nuri Meramî 24
 Nuri Şenlik 33

Nusret Yazıcı / *Âşık Nusret Torunî* 25
Nusret Yurtmalı 33

O-Ö

Orhan Üstündağ 350, 351
Orta Asya 11, 19
Osman Demir 28
Osman Taşkaya / *Âşık Feymanî* 25
oyun 104, 193
ozan 11, 17, 158, 193, 216, 261
Ozan Ezginî 28
ödül 47
öğretmen 18, 40, 62
öğütleme 101, 358
Öksüz *Âşık* 23
Öksüz Dede 23
ölçü 20, 80, 103
Ömer Akçakaya / *Âşık Yanık Ummân* 23
Özdemir Kılıç 28
Özkan Çiçek 29

P

Pasinler Gençlik Kulübü 47
Paşa Susanoğlu 28
Pertev Naili Boratav 16, 60
Pınar Fedakâr 35, 328, 361
pir 43
plak 42, 43, 47, 54

R

rakkas 18
redif 95, 96, 97
Rufay Karahan 28
ruh hekimi 18
Ruhsâtî 23
Ruhsâtî Kolu 22, 33

S-Ş

Sabit Ataman / Posoflu *Âşık Müdamî* 23

Sabri Orak / *Âşık Hüdaî* 24
Sadrettin Ulu 33
Saim Gül 29
Saim Sakaoğlu 21, 23, 27, 28, 29, 39, 62, 63,
117, 118, 359
Salih Şahin 27, 53
Salih Şenlik 33
Sarı *Âşık* 23
Sarıkaşık 34, 35, 36, 40, 41, 49, 62, 68, 172, 359
saz 11, 16, 17, 21, 25, 27, 28, 35, 52, 54, 57,
107, 187, 194, 217, 243, 261, 272, 328,
343, 355
Seferlioğlu 23
Selman Bey 62
semai 51, 98, 99, 358
ses sanatçısı 18
Seyyid Ahmet / *Figânî* 23
Sıtkı Bahadır Tutu 35, 328, 361
Sılfke Festivali 49, 275, 332
Silleli Surûrî 23
Sivas 33, 56, 57, 131, 163
Sivaslı Ruhsâtî Kolu 22
sözde redif 96, 97
sözlü kültür geleneği 22
Suna Gölpek 24
Susuz 34
Süleyman 33, 112, 171, 260, 275, 320, 321, 332
Sümmânî 23, 27, 33, 34, 145, 317, 328
Sümmânî Ağzı 358
Sümmânî Kolu 33
Şahinoğlu 23, 25, 33, 350
Şah İsmail 33
şair/güfteci 18
şaman 11, 52, 355
Şemseddin Kubat / *Âşık Yoksul Derviş* 24
Şenlik Kolu 22, 32, 33, 34, 362
Şerif Cırık / *Âşık Mahzûnî Şerif* 24
Şermî 23
Şevki Halıcı 33
Şeyh Galip 20
Şükrü Elçin 17, 100

T

Tahir ile Zöhre 62
Talibî 23, 24
tam kafiye 93, 94, 358
taşlama/takılma 101, 358
tenis 356
tekke 19, 108, 294
Temel Şahin / *Âşık Temel Turabî* 25
tezkire 21
Tokat 33, 152
Tokatlı / Beşiktaşlı Gedaî 23
Tokatlı Ceyhûnî 23
Tokatlı Nurî 23
Tolga Yüce / *Âşık Beyhûdî* 25
Tufarganlı *Âşık Abbas* 22, 23
Tuncay Aslan 28
Türk Folklor Araştırmaları 57

U-Ü

UNESCO 26
uzun hava 36
Üsküdarî 23
Üzeyir Pühânî 28

V

Van 26, 54, 87, 152, 162
Varto 41
Veysel Deniz / *Âşık Veysel Şahbazoğlu* 24
Veysel Şatıroğlu / *Âşık Veysel* 25

Y

Yakup Can / *Âşık Ümmânî Can* 24
yalanlama 101, 358
Yaralı Mahmut 62
Yarımcı Belediyesi 48, 49
Yarımcı Kültür ve Sanat Şenliği 48, 49
yarım kafiye 90, 92, 93, 358
Yaşar Yılmaz / *Âşık Yaşar Reyhânî* 25
Yavuzlar 34
Yazıcı 23, 25
yedekli koşma 76, 89, 99
Yener Yılmazoğlu 25
Yılmaz Şenlik 33
Yozgatlı Hüznî 25
Yozgatlı Nazî 23
Yunus Emre 47, 48, 49
Yusuf Kökten / *Âşık Zülâlî* 24
Yusuf Sayatoğlu 28

Z

zarıncı 356
Zekeriya Karadavut 29, 363
Zekeriya Özhan / *Âşık Özhanî* 25
Zeki Boz 28
zengin kafiye 90, 94, 358
Zeynel Sarı / *Âşık Zeynelî* 25
Ziya Paşa 57
Zülfikâr 23, 67, 192
Zülfikâr Akgün / *Zülfikâr Divanî* 23

ÂŞIK RÜSTEM ALYANSOĞLU

HAYATI, SANATI VE ŞİİRLERİ

Âşık Rüstem Alyansoğlu, 7 Ocak 1939 tarihinde Kars ilinin Selim ilçesine bağlı Baykara köyünde dünyaya gelmiştir. 13 yaşındayken babası Hüseyin Alyansoğlu'ndan saz çalmayı ve türkü söylemeyi öğrenmiştir. Alyansoğlu, usta malı ve irticalen söylediği şiiirlerle ve anlattığı hikâyelerle 20. yüzyılda âşıklık geleneğini devam ettirmiş halk şiiirimizin temsilcilerinin başında gelmektedir. Ölümünden tam on yıl önce âşığın rüyasında Azrail'i görmesi, onun hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Bu rüya ile ilgili söylediği/yazdığı şiiirler, âşığın tanınmasında önemli rol oynamıştır. Rüyasında kendisine söylediği gibi 21 Ekim 1981 tarihinde 42 yaşında vefat etmiştir.

"Âşık Rüstem Alyansoğlu Hayatı, Sanatı ve Şiiirleri" adlı bu çalışma "Ön söz", "İçindekiler", "Kısaltmalar", "Giriş", "Sonuç", "Kaynakça" "Kaynak Kişiler", "Şiiirlerin Dizini", "Dizin" ve "Ekler-Âşık Rüstem Alyansoğlu İle İlgili Görsel Materyal (Fotoğraflar, Haberler, Yazışmalar, Davetler, Ödüller)" bölümleri dışında dört bölümden oluşmaktadır: Giriş bölümünde, Türk halk edebiyatında âşıklık geleneği ile ilgili bilgi verilmiştir. Birinci bölümde, Alyansoğlu'nun hayatı hakkında bilgi verilip kazandığı ödüller kronolojik olarak sıralanmıştır. İkinci bölümde, Alyansoğlu'nun sanatı hakkında bilgi verilip şiiirleri çeşitli ölçütlere göre sınıflandırılarak incelenmiştir. Üçüncü bölümde, Alyansoğlu'nun şiiirleri yer almaktadır. Alyansoğlu'nun çeşitli kaynaklardan toplam 226 şiiirine ulaşılmıştır. Bu şiiirlerin 134'ü müstakil şiiirlerinden oluşurken 92'si Alyansoğlu'nun Âşık Murat Çobanoğlu, Âşık Şeref Taşlova, Âşık Hikmet Arifi (Hikmet Arif Ataman), Âşık Karahanlı Murat Yıldız, Âşık Sefil Selimî (Ahmet Günbulut), Âşık İlyas Kaya, Âşık İlhami (Hamit Demir), Âşık Nuri Çırağı (Nuri Cihan Karataş), Âşık Ali Elvanî (Ali Elvan), Âşık Hasrefî (Sadi Değer), Âşık Mevlüt İhsanî (Mevlüt Şafak), Âşık Firkatî (Yetik Ozan / Turgut Günay), Âşık İhsanî (Mevlüt Çalışkan), Âşık Gül Ahmet (Ahmet Yiğit), Âşık Selâhettin Dünder ile yeğeni ve çırağı olan Âşık Mansur Alyansoğlu ile ikili, üçlü, dörtlü, beşli ve altılı atışmalarından oluşmaktadır. Dördüncü bölümde, Alyansoğlu için söylenen şiiirler bulunmaktadır. Alyansoğlu hayatta iken söylenen bir şiiire ve Alyansoğlu'nun ölümünün ardından söylenen sekiz şiiire ulaşılmıştır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-8371-55-0

9 786258 371550